

Franjo Krežma.

Slika, ki jo imate pred soboj, kaže vam mladega hrvatskega umetnika na goslih, čegar imé slovi dandanes užé malo ne po vsej Evropi. Franjo Krežma se je porodil v Oseku 2. sept. 1862. leta. Ker so se njegovi starši kmalu po njegovem rojstvu preselili v Zagreb, začel se je mladi Krežma, takrat komaj 6 let star, užé učiti na gosli. Kmalu se pokaže v njem tako velika nadarjenost za igranje na gosli, da je užé kot šestletni deček javno igral pred občinstvom na vsestransko zadovoljnost. Bilo je 1871. leta, da stopi bistroumni mladenič v dunajski konservatorij, t. j. glasbeni závod, v katerega se za glasbo sposobni mladeniči sprejemajo, da se izobrazujejo v godbi. V tem zavodu se je mladi Krežma tako pridno učil, da je prejel vsacega leta pri izpitu prvo

darilo in zlato svetinjo; a ob koncu njegovega štiriletnega izobraževanja so mu dali spričalo umetniške zrelosti. Tako je Fr. Krežma, jedva 13 let star, stopil užé kot mladi hrvatski umetnik v javnost, ter si je prikupil srce vsacega, kdor ga je le jedenkrat slišal na njegove gosli. A Krežma se človeku prikupuje tudi s svojo plemenito postavo. Lica je bledega in ponosnega, a oči in lasé ima črne. Oblečen je navadno v hrvatsko narodno obleko od črnega žameta. Posebno se odlikuje s svojim prijaznim, lepim in ljubeznjivim obnašanjem.

Krežma igra z nenavadno izurjenostjo vsako tudi najtežjo muzikalično skladbo na svojih izvrstnih goslih, ter izpeljuje svojim strunam tako čarobne in milo doneče glasove, da segajo vsacemu poslušalcu globoko v srce in dušo.

Vrhu tega ima še to posebno lepo sposobnost, da gode z nekim pravim čuvstvom tako nežno, čisto in dovršeno, kar se le od starejših umetnikov pričakovati more.

Njegova sestra Anica, še mlada in nežna gospodična, ki se je tudi v dunajskem konservatoriji učila na glasovir igrati, spremlja svojega brata na glasovir tako umno in spretno, da se človek ne more dosti načuditi urnosti in gibčnosti njenih zalih prstov na roki.

Brat in sestra, povrnivša se iz Dunaja, podala sta se na umetniško potovanje po Evropi. Ko sta stopila najpred v svojem rodnem mestu Oseku, potem v Zagrebu, Ljubljani in Trstu z veliko slavo pred občinstvo, podala sta se v Italijo. Tu sta po vseh večjih mestih na veliko pohvalo občinstva dajala večerne zabave (koncerte), in povsod so mladega hrvatskega umetnika pozdravljali z velikim navdušenjem. Nu največjo slavo je doživel Franjo Krežma v Rimu, kjer je našel prvega sina in največjega dobrotnika hrvatskega naroda, škofa Strossmajera, — kateri slovi zaradi svojega uma, plemenitega srca in obče znane darežljivosti ne samo po vsej Hrvatskeji, nego tudi pri nas Slovencih in Italijanih kot jeden najslavnějšíh mož denašnje dōbe. Franjo Krežma je s svojim igranjem na goslih Italijane tako očaral, da so mu dali častno imé: „kralj na goslih.“ Ali v Rimu ga zadene huda nesreča; obolel je na smrt, in ko bi ne bilo njegovega očeta pri roki in ljudomilega škofa Strossmajera, ki je s pravo očetovsko ljubeznijo skrbel za njegovo zdravje, morda bi zdaj užé ne bilo več mladega umetnika med nami. Najiminitnejše ruske, poljske in laške rodovine so se zelo razveselile, čuvši preveselo novico, da je mladi Krežma zopet ozdravel. Tudi po naših slovenskih časopisih se je razglasila ta vesela vest o Krežmovem zdravlju. Vračajočega se v svojo domovino, pričakovali so ga povsod z velikim navdušenjem ter so ga obsuli s cvetjem in obdarovali z dragocenimi darovi, posebno v Trstu in na Reki. Tako se je mladi umetnik s svojega prvega umetniškega potovanja srečno povrnil v beli Zagreb, pridobivši si lavorov venec — venec slave pri vseh pravih ljubiteljih umetniške godbe.

A tudi letos je slavni umetnik Krežma napravil v ljubljanskej čitalnici s podporo svoje sestre Anice velik koncert, ki se je 20. julija sijajno vršil. Bilo je ta večer toliko izbranega občinstva v čitalniškej dvorani, kakor se ga le malo kedaj nahaja. Vsak pravi prijatelj godbe se je podvizal, da pride in čuje óne čarobne glasove, ki je umeje le Krežma svojim goslam izvabiti. Buren in vsestranski pozdrav je Krežmi kazal, da so ga Slovenci z navdušenjem sprejeli ne le kot umetnika, nego tudi kot svojega dražega brata Hrvata.

A tebi, slovenska mladina, bodi Krežma v izpodbudo in posnemo, da si tudi ti v slavo in diko narodu slovenskemu, kakor je on svojemu narodu hrvatskemu.

Rihard Whittington.

Bogat trgovec v Londonu se usmili ubozega in zapuščenega dečka ter ga sprejme v svojo hišo. Ker je bil deček še premlad, da bi ga bil mogel